

1Pe 1, 13-21
Votum – Verwachten (Sela); groet; PvN 84; gebed; Opw 277; lezen 1Pe 1, 31-21;preek; GK06 164; gebed; levenswijding met Lev 19; collecte; Opw 775; zegen – Opw 746
Bergschenhoek 13.8.2023

Heilig? dia

Een heilige... Wie wil er nou heilig zijn? Ik denk meteen aan het heilige boontje. Degene die altijd het braafste jongetje of meisje van de klas wil zijn, een wit voetje wil halen. Zo iemand wil je liever niet zijn. Doe niet zo heilig. Schijnheiligen – die kennen we wel. Mensen die poeslief tegen je doen, maar er niks van menen. Nog erger.

Een heilige zijn... Het legt de lat ook wel hoog, vind je niet? Heiligen zijn uitzonderlijk goede mensen en leiden een voorbeeldig leven. Dat is voor gewone mensen zoals ik veel te hoog gegrepen. Ik, een heilige? Dacht het niet.

Heilig, niet een woord waar je meteen aan denkt als je kijkt naar jezelf. Tijd om dat te veranderen. Petrus noemt de lezers van zijn brief 'heiligen'. Hij zegt tegen hen: 'Wees heilig'. Dus: wie je bent volgens Petrus? Een heilige.

Jij bent een heilige dia

Om meteen bij dat laatste te beginnen: jij bent een heilige. Iedereen die bij Jezus gaat of wil horen, is een heilige. Maar wat betekent dat?

Heiligen kennen we uit de rooms-katholieke traditie. Daar zijn veel heiligen. Ze worden Sint genoemd. Mannen: Sint Nicolaas, Sint Fransiscus. Ook vrouwen: Sint Anna, Sint Barbara. Van het Latijnse woord *sanctus*: heilig. Het Engelse '*saint*'. Een eretitel. In de gereformeerde traditie neergesabeld. Santenkraam, werd er spottend gezegd. Maar dat is niet helemaal terecht. De gedachte erachter is mooi: Mensen worden herinnerd vanwege een bijzonder geloof of leven. Hun levensverhaal inspireert anderen. In ieder geval: zo is het bedoeld.

Maar zijn het alleen mensen met een bijzonder geloof of levensverhaal die 'heilig' kunnen worden genoemd? Een soort eretitel krijgen? Dat is in de Bijbel anders. In het Nieuwe Testament worden alle christenen 'heiligen' genoemd. En ook zo aangesproken. Het begin van deze brief bijvoorbeeld: '*Aan de uitverkorenen, die voorbestemd zijn door*

God, om geheiligd door de Geest, gehoorzaam te zijn en met het bloed van Jezus besprenkeld te worden. Iedereen heilig. Iedereen een 'sint'. Iedereen die eretitel. Vul dat maar eens in voor jezelf. Ik ben een heilige. Een Sint. En vul je eigen naam maar in. Sint Maurits. Sint Piet, Jan, Kees, Annemarie, enzovoorts. Klinkt gek, maar is wel zo.

Iedereen een heilige dus. Er gebeurt iets met je als je bij Jezus gaat horen. Je gaat de grens over naar een nieuw leven, een nieuwe werkelijkheid. Je hoort niet meer bij de wereld om je heen, je bent van Jezus. De grondbetekenis van heilig is in de Bijbel: anders zijn, apart worden gezet. Een bijzondere positie krijgen.

Bij de lezers van Petrus' brief ging het heel direct. Ze hoorden het goede nieuws over Jezus en kwamen tot geloof. En dus kwamen ze apart te staan van anderen. Ingrijpend was dat: niet meer horen bij hun familie, vriendengroep, hun vertrouwde omgeving. Maar het kan ook meer geleidelijk. Zoals het misschien bij jou is gegaan, bij mij wel in ieder geval: gedoopt als kind, opgegroeid in een gelovig gezin, op een gegeven moment zelf gaan geloven. En zo een heilige geworden. Apart gezet voor God.

En zijn dat allemaal dan volmaakte mensen, die heiligen? Zeker niet. Paulus bijvoorbeeld schreef een brief aan de christenen in Korinte. Hij spreekt hen aan als 'heiligen'. Maar als je de brief verder leest, dan is er heel wat op hen aan te merken: ze maken onderling ruzie, gaan naar de hoeren, gedragen zich erg arrogant tegenover elkaar. Onheilig tot en met. Toch 'heiligen' genoemd.

Dus, jij bent een heilige in Gods ogen. Door Hem apart gezet. Heilig voor God! Die uitdrukking kennen we ook: dit is heilig voor mij. Hier hecht ik speciale waarde aan, dus ga er zorgvuldig mee om. Jij ook. God heilig. Iedereen moet van jou afblijven.

Geroepen om heilig te zijn als God **dia**

Oké, goed, maar wat betekent dat? Een eervolle benaming – en that's it? Zeker niet. Heilig zijn is een manier van leven. Apart gezet voor God, anders zijn – dat wil zichtbaar worden in hoe je leeft.

Waarom? Want God zelf is heilig. Petrus haalt een tekst aan uit het Oude Testament: *'Wees heilig want Ik ben heilig'* – Leviticus 19. Heilig zijn begint bij de heilige God. De totaal unieke en andere God. Hij is niet zoals andere goden. Hij past niet in ideeën en denkbeelden van mensen. Hij is altijd anders, altijd groter, ver verheven boven alles en iedereen. Het is wezenlijk voor God: heilig zijn.

En die God vraagt heiligheid van zijn mensen. Die tekst uit het Oude Testament werd gesproken tegen de Israëlieten. Ze stonden klaar om het beloofde land binnen te trekken. Dit is wat God hen op het hart bindt: Wees heilig, want Ik ben heilig. Ik wil dat jullie mijn heiligheid weerspiegelen. Verderop in de dienst wil ik jullie de zogenaamde 'Heiligheidswet' van Leviticus 19 voorlezen. Aanwijzingen van God voor je dagelijkse leven, voorafgegaan door: Wees heilig, want Ik ben heilig.

Weerspiegel mijn heiligheid, zegt God. Dus, leef anders leven dan de mensen om je heen. Jullie zullen respect hebben voor je ouders, zorgvuldig je offers brengen. Jullie zullen rechtvaardig rechtspreken, eerlijk zijn je zaken doen, niet op eigen gelijk en macht belust, integer omgaan met je eigen seksualiteit en die van anderen. En heel opvallend: heilig in je omgaan met kwetsbare groepen. Jullie zullen goed voor de armen zorgen. Jullie zullen vreemdelingen een huis bieden, hen liefhebben zoals jullie zelf. Reken maar, dat was echt anders dan de omliggende wereld.

Wat betekent het om een heilige te zijn? Een heilige is iemand die Gods hart, Gods karakter weerspiegelt. Iemand door wie het licht van God heen schijnt, kwam ik bij iemand tegen. Zodat de mensen een glimp opvangen van wie God is, en hoe Hij is. Liefdevol, rechtvaardig, een God die gezag afdwingt en in alles jouw welzijn en dat van anderen op het oog heeft. Een God om van te houden!

Heilig zijn is veel meer dan slaafs wat wereldvreemde regels opvolgen, kerkelijke regels. Als een mal waarin je wordt geduwd. Heiligen trekken zich niet terug uit de wereld. Juist niet. Heiligen leven Gods karakter uit in het volle leven. Heilig zijn beperkt zich niet tot een stukje van je leven. Op zondag bijvoorbeeld. Daar doen we heilig. Of thuis aan tafel hebben we een heilig moment. Petrus heeft het over een leven *'in alle opzichten heilig'*, overal, tot in de haarvaten van je bestaan. Een heilige is iemand die geroepen is om heilig te zijn als God.

Om te leven in ontzag voor God **dia**

Kunnen we dat verder invullen. Petrus noemt een aantal dingen. Ik ga er bij langs.

Om te beginnen heeft Petrus het over *'ontzag'* – vers 17. *'Heb ontzag voor Hem tijdens uw leven als vreemdeling'*. Ontzag voor God. Ik denk dat dat een begrip is dat vervaagt. God als een heilige God, om ontzag voor te hebben, van te schrikken misschien. Willen we liever niet. Liever een God die aardig is, lief, alles door de vingers ziet. Een God die je

naar je hand kunt zetten. Of die precies de dingen zegt die jij graag wilt horen... Hoe zit dat bij jou, dat ontzag voor God? Past dat bij jou, 'Godvrezend' zijn?

En Petrus verbindt dat ontzag met God, die *'zonder aanzien des persoons de mensen naar hun daden beoordeelt'*. Ook al zoiets. Een God die mijn daden beoordeelt. Klinkt streng. Liever niet... Maar Petrus zegt het wél. God beoordeelt je daden. En Hij doet dat zonder aanzien des persoons. Onpartijdig. Denk niet dat je een streepje voor hebt, omdat je lid van een kerk bent of zo, jezelf christen noemt. Adeldom verplicht. Heilig worden genoemd, dan ook heilig zijn.

Meer dingen zegt Petrus. Ik kijk naar vers 13. *'Laat uw geest paraat zijn, wees waakzaam en vestig al uw hoop op de komende genade'*. Er staat letterlijk: omgord de lendenen van uw verstand. Zo ging dat in die tijd. Met die lange gewaden om in te lopen. Als je snel op weg wilde, dan moest je dat gewaad naar boven trekken, om je middel vastbinden, dus: je lendenen omgorden. Zo stonden de Israëlieten er ook bij in de nacht dat ze uit Egypte weg gingen. De lendenen omgord – klaar om te vertrekken.

Paraat zijn dus. Je verstand op scherp. Op je quivive. Nuchter zijn, zegt Petrus erbij. Helder van geest. Je kop erbij houden. Niet beneveld, in de ban zijn van alles wat je afleiden kan. *'Niet meer toegeven aan de begeerten waar jullie vroeger in wandelden'*. Letterlijk zegt Petrus: Voeg je nou niet weer naar het schema van de wereld om je heen. Wees daar scherp op.

Dia Misschien past daar dit beeld bij. Een sporter in de startblokken. De lendenen omgord. Klaar om in beweging te komen. Geconcentreerd en gefocust op de finish. Je niet laten afleiden.

Dat is de diepgang die Petrus geeft aan heilig zijn. Het betekent ontzag voor God hebben. Het betekent je geest voortdurend paraat houden – de lendenen van je verstand omgord. Nuchter zijn – helder van geest. Gefocust op wat komt, het einddoel, de komende genade, als Jezus verschijnt.

En gericht te zijn op Jezus **dia**

En zijn naam heb ik tot nu nog niet genoemd. De naam van Jezus. Maar je snapt geen snars van heilig zijn als je het niet hebt over Jezus. Hij is de kern. Hij is de sleutel. Hij bepaalt heilig zijn van a tot z.

Jezus – voor Petrus de allesbepalende factor. *‘Want u bent niet met zoiets vergankelijk als zilver of goud gekocht uit het zinloze leven dat u van uw voorouders geërfd had, maar met het kostbare bloed van Jezus Christus’*. Zo word je een heilige van God. Vrijgekocht worden uit een zinloos leven. Niet met een onpersoonlijke transactie, een zakelijke deal. Zoals de mensen van toen kenden van de slavenmarkt. Mensen als koopwaar. Zonder enig gevoel. Nee, zegt Petrus: met liefde, offer, overgave, toewijding. Een gepassioneerde God. Jezus die alles van zichzelf geeft voor jou. *‘Omwille van u’*, zegt Petrus in vers 20. Zoveel liefde. Zoveel overgave. Zoveel toewijding. Allemaal voor jou...

En als dat zo is: vrijgekocht door Jezus, dan is heilig zijn: een leven leiden gericht op Jezus. Jezus is de enige echte heilige, met zijn leven van goedheid en liefde. Wij willen van Hem zijn en voor Hem leven. Zijn karakter weerspiegelen in heel ons leven. Ik denk dat twee vragen hierbij beslissen: ‘Wie ben ik’, en ‘Van wie ben ik’? Wie ben ik? Wat zegt de wereld van vandaag? Ik ben mijn werk, ik ben wat anderen van mij zeggen, ik ben wat ik bereikt heb. Nee, om te weten wie ik echt ben, moet ik kijken in de stralende ogen van Jezus – die zich volledig voor mij gaf. Ik ben Gods geliefde kind, bevrijd en vrijgekocht, apart gezet door en voor God.

En van wie ben ik dan? Wie of wat heerst in mijn leven, beheerst mijn leven? Ben ik van mijn geld, mijn relaties, mijn plezier en mijn aardse verlangens? Ben ik echt vrijgekocht uit de taaie patronen van deze wereld? Even wat moeilijke woorden: materialisme, hedonisme, egoïsme. Petrus noemt de cultuur van de wereld van toen: *‘zinloosheid’*. Leegte. Pure leegte. Leidt nergens toe. Gebakken lucht. Heb jij een scherp oog voor de leegte in de cultuur van vandaag? En wil je daarin anders zijn ?

Kunnen we dat verder invullen? Tot in detail zeg maar. Nou, ik ga dat niet doen. Dat is aan jou zelf. Het zal in al die situaties van je leven naar voren moeten komen. In de keuzes die je maakt. Wie ben ik en van wie ben ik? Omgord de lendenen van je verstand, zegt Petrus, houd je geest waakzaam, wees helder van geest. Dus, denk zelf na, *make up your own mind*.

Je hebt genoeg meegekregen. Je bent uit een zinloos leven vrijgekocht met het kostbare bloed van Jezus. Je bent een heilige geworden. Wees dan heilig zoals God heilig is. Leef in ontzag voor Hem. En wees in alles gericht op Jezus.

Amen